

Musiikki monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa

POMM1120

3. - 4.11.2022

Pirkko Oikarinen & Jaana Virkkala

Alkulaulu / lämmittely

Senjua de dende senjua.... = Hauska tavata!

Jaloissa askellus laulun mukana.
Kaanon.

Puhekuoro välisoitoksi / laulun kanssa / (keho)soittimilla:

"Bum bum kä-kä, bum bum kä-kä"

"Gu-i tsä-tsä gu-i tsä-tsä"

"Ts ts gää, ts ts gää"

(Musiikin Aika 5 – 6, s. 28.)

Kuulumiset & ennakkotehtävän purkaminen

- Tilannekatsaus koulutoteutuksista.
- Keskustelkaa pienryhmissä lukemistanne artikkeleista. Jakakaa tietoa toisillenne.
- Millaisia ajatuksia heräsi ajatellen koulutoteutusta?
- Mitä haluatte ryhmänä jakaa muille?




Musiikin työtavat

- Laulaminen
- Soittaminen
- Liikkuminen
- Kuunteleminen
- Luova ajattelu ja toiminta
- Musiikin lukutaito



Tärkeää!

- Toiminnallisuus
 - Vähän puhetta -
mallista tai ohjeista suoraan
toimintaan
 - Turvallinen olo, heittäytyminen -
jokainen on osa yhteistä
kokonaisuutta
 - Kuulen, näen, koen, tunnen, liikun,
aistin
- 

Laulun merkitys oppimisessa

- Laulun merkitys oppimisessa, kielen oppimisessa
 - **”Musiikki on oivallinen tapa olla yhdessä, vaikka ilman yhteistä kieltä. Musiikin tiedetään myös tukevan kielenoppimista, sillä laulaminen aktivoi samoja aivoalueita, joissa kielen oppiminen tapahtuu. Lisäksi laulaminen tutkitusti vahvistaa sujuvaa kirjoittamista ja laajentaa sanastoa.”** [Tervetuloa tutustumaan Lentävä laulu -materiaaliin! \(lentavalaulu.fi\)](https://www.lentavalaulu.fi)
- Mitä lauluja olet oppinut vieraalla kielellä? Missä yhteydessä?
- Musiikin työtavoista laulun on perusteltua olla mukana kokonaisuudessa vrt. tutkimustieto. Mitä muita musiikin työtapoja voisitte ottaa mukaan?
- Miten musiikki voi parhaiten auttaa ja tukea vieraan kielen oppimisessa ja laaja-alaisissa tavoitteissa?

Laulun opetus

- Innosta, motivoi, kannusta!
- Turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri!
- Laula rohkeasti itse! Hyödynnä äänitteitä, soita melodia esim. pianolla, tee yhteistyötä, pyydä apua!

Erilaisia tapoja opettaa laulu

- Liittyminen – lähdetään opettajan / ryhmän mukaan
- Kaikulaulu
 - Opettaja laulaa säkeen, oppilaat toistavat
 - Tutustutaan lauluun kuuntelemalla se kokonaisuudessaan. Keskitytään ensin
 - Sanoihin TAI
 - Melodiaan TAI
 - Tutustutaan kappaleen taustoihin (kieli, kulttuuri, historia, artisti...)
 - Kuuntelu voi sisältää jotain tehtäviä
- Lauletaan nuotista / nuotti apuna
- ”Laulava käsi”
 - Kädellä näytetään melodialinjan suuntaa ja esim. hyppyjä. Tämä hyvä yhdistää ihan kaikkeen 😊

Paljon toistoja erilaisilla tavoilla (esim. punapaitaiset kysyvät, sinihousuiset vastaavat, lauletaan silmät kiinni, nopeasti, hitaasti jne.)

Lauletaan tarpeeksi mutta ei liian pitkään. 😊

ILO JA TURVALLISUUS

Lisää vinkkejä laulun opetukseen

- On monia tapoja lähteä liikkeelle.

Laulaminen ja laulun opetus on hyvä tapa tutustua ryhmään.

- **Laula itse rohkeasti mukana. Opettajan malli on tärkeä, samoin koko ryhmän toiminta.**
- **Innostu itse, opettele laulu ja liikkeet hyvin.**
- Laululeikit toimivat kaiken ikäisillä: Ne saavat ryhmän liikkumaan, laulamaan, kokemaan yhdessä. Tekemisen myötä opitaan monenlaista.
- Syke mukana; esimerkiksi askeleet paikalla, napsu, taputus...
- Kuulo- ja näköhavainto sekä liike toisiaan tukemassa – erilaiset oppijat.
- Kun melodia ja sanat tulevat tutuiksi, mukaan voi lisätä uusia elementtejä.

Lisää vinkkejä laulun opetukseen

- Liike ja kehorytmit tukevat usein sanojen, rytmin ja melodian oppimista.
- Uuden oppiminen palkitsee. Mukaan pääsee heittäytymään, kun laulu tulee tutuksi.
- Mitä enemmän osaat, sitä mukavammalta toiminta yleensä tuntuu.
- Vieraskielisiä sanoja voi opetella sanarytmeinä.
- Miten, minne ja milloin sanat näkyviin? Tarvitaanko niitä? Myös tekstin asettelu vaikuttaa hahmottamiseen. Melodia auttaa vieraskielisen sanaston muistamisessa.
- Soitin voi auttaa melodian opettamisessa, mutta säestys kannattaa ottaa mukaan vasta kun laulu osataan. Säestyssoittimena voi käyttää esim. pianoa, ukulelea, kitaraa, kanteletta, jotain rytmisoitinta...
- **Säestystä ei välttämättä tarvita ollenkaan, ja aina voi käyttää äänitteitä sekä opetusvaiheessa että myöhemmin**
- Yhteisopettajuudessa tehtäviä voi jakaa!!!

Yks' kaks' kolme (trad. Suomi)

Yks' kaks' kolme, neljä ja viis',

missäs on mun kultani siis?

∴ Ei se ole siell', ei se ole tääll',

vaan se on kaukana vetten pääll'. ∴∴

(Juntunen, M-L. & Perkiö, S. & Simola-Isaksson, I. 2010. Musiikkia tanssien. WSOYpro.)

Laulu ja tanssi tunnetaan hieman erilaisina muunnoksina kaikissa Pohjoismaissa, esim. Norjassa rugen-nimellä. Tanssi tunnetaan myös Virossa, Saksassa ja Puolassa.

Keksikää ryhmissä lauluun vieraskieliset uudet sanat. Rennolla mielellä, älkää miettikö liikaa käännöstä, oikeaa muoto tms.



Opettakaa sanat ja laulu toiselle ryhmälle / muulle ryhmälle.

Esimerkkejä

- Vieraskielinen laulu – opitaan laulu ja sanat, ja sitä kautta vierasta kieltä ja uusia sanoja
- Musiikki voi johdattaa seikkailuun, matkalle, uuteen aiheeseen, ilmiöön...
 - Laulu johdattaa matkalle suomen kielellä
 - Vieras kieli otetaan mukaan esim. eläinten nimet - voidaan säveltää ja sanoittaa oma osa lauluun. Sävelletään pieni melodiapätkä jollain toistuvalla rytmillä (esim. sanarytmi)
 - Kokonaisvaltainen työskentely, leikki, matka, näytelmä, elämys
- Kulttuuriin tutustuminen kokonaisvaltaisesti
- Musiikin tavoitteista esimerkkejä: rytmikka, erilaiset asteikot, sointiväri...



Musiikkiliikunta

- "Musiikkiliikunta itsessään yhdistää musiikin ja liikkeen. Musiikkiliikunnassa muiden taideaineiden (kuvataide, draama, kirjallisuus) integrointi on luontevaa. Musiikkiliikuntaa voidaan soveltaa myös muiden aineiden kuten vieraan kielen tai matematiikan opetuksessa."
 - "Oppiminen ei ole vain mielessä tapahtuvaa toimintaa, vaan myös keho ja tunteet ovat keskeinen osa oppimista."
- 
- 



Juntunen, M-L., Perkiö, S. & Simola-Isaksson, I. 2010. Musiikkia liikkuen. WsoyPro.





Emile Jaques-Dalcroze (1865 – 1950)



- Musiikin ja kehon liikkeen yhdistäminen musiikin opetuksessa
 - ”Musiikin opetuksen tulee ensin rohkaista lapselle tyypillistä spontaania, intuitiivista kehollista reagoitua musiikkiin.”
 - ”Ennen soitinopintoja lapsen tulee saada kokea musiikkia koko kehollaan, oppia liikkumaan, laulamaan ja kuuntelemaan. Siten lapsi oppii sekä rakastamaan musiikkia että ilmaisemaan musiikillisia tunteita.”
 - ”Ihminen toimii ja oppii kokonaisvaltaisesti – mielen ja kehon yhteys – ilo aktivoi oppimaan”
- 
- 



Musiikin kuuntelu

Yksi tapa jakaa erilaisia kuuntelun tapoja:

- **Normatiivinen kuuntelu** on opettajajohtoista, esimerkiksi uuden laulun opettelu.
- **Tulkitseva kuuntelu** virittää oppilaiden mielikuvituksen, ja tuloksena syntyy dramatisointeja, tansseja, piirustuksia.
- **Tutkivassa kuuntelussa** pyritään avaamaan ymmärryksen ikkunoita esimerkiksi vieraiden kulttuurien musiikkeihin.
- **Analysoiva kuuntelu** kohdistuu musiikin rakenteisiin, kuten melodian kulkuun tai tempon vaihteluihin.
- **Sisäinen kuuntelu** tapahtuu ääneti, esimerkiksi tuttua laulua mielessä laulaen.
- **Vastaanottava kuuntelu** - rentoudutaan.
- **Musiikin tuntemusta vahvistavassa kuuntelussa** pyritään valitsemaan elämyksiä antavaa musiikkia

(Linnankivi, M., Tenkku, L. Urho, E. Musiikin didaktiikka, 1988. Helsinki, WSOY)

Musiikin kuuntelu

- Viimeistä kohtaa, **musiikin tuntemusta vahvistavaa kuuntelua**, on kehitelty edelleen Leena Hyvönen (Oulun yliopiston Okl). Hän on korostanut kokemuksen ensisijaisuutta kaikessa taidekasvatuksessa (Musiikkikasvatus 1997, vol. 2, nro 2, 19–32). Kokemus edeltää Hyvösen mukaan musiikin kuuntelemisessa aina varsinaista tietämistä, mutta se ei kuitenkaan yksin riitä opiskelun päämääräksi.

Jotta kuunteleminen ei jäisi vain irrallisten teosten tuntemiseksi, Hyvönen pitää tärkeänä **”kokoavan struktuurin” liittämistä kuuntelemiseen**. Sellaisena voi toimia esimerkiksi taidehistoria, maailmanmusiikin kartta ja kaikki muut mahdolliset jäsentämisen tavat, joiden avulla oppilas voi luoda itselleen mielekkäitä kiintopisteitä musiikin maailmaan.



Kysymyksiä?
Ajatuksia?



Seuraavalle demolle...

Mietittyinä suunnitelma MOK-toteutuksesta vähintään perustiedot, tavoitteet, työskentelyn ja oppimisen tapoja sekä aktiviteetteja. Käyttäkää Peda.netista löytyvää suunnittelupohjaa.

Suunnitelma tehdään yhteistyönä ja palautteen myötä jatketaan työskentelyä kohti toteutusta (huom. mahdolliset poissaolot).



- 
- Perkiö, S., Kostilainen, L. & Huovi, H. 2001. Salaisen maan laulut ja leikit. Esiopeetus. Wsoy.
 - Kivelä-Taskinen, E. & Setälä, H. Rytmikylpy. 2006. Kultanuotti.
 - Juntunen, M-L., Perkiö, S. & Simola-Isaksson, I. 2010. Musiikkia liikkuen. WsoyPro.
 - Juntunen, M-L., Perkiö, S. & Simola-Isaksson, I. 2010. Musiikkia tanssien. WsoyPro.
 - Kaikkonen, M., Salo, J., Vannasmaa, P. & Mäki, M. (toim). 2020. Mahtava musiikki. Opas tasa-arvoiseen ja motivoivaan musiikinopetukseen. Oppimateriaalikeskus Opike.
 - Kaikkonen, M. & Uusitalo, K. 2015. Kuvionuotit 4. Opike.
 - Kivelä-Taskinen, E. & Setälä, H. 2006. Rytmikylpy. Kultanuotti.
 - Linnankivi, M., Tenkku, L. & Urho, E. 1994. Musiikin didaktiikka. WSOY.
 - Ruokonen, I. 2016. Esi- ja alkuopetuksen musiikin didaktiikka. Finn Lectura.

- Musiikin oppikirjat.

Iloista MOK-
suunnittelua!



Ett spöke

- Spöket är stort och brett.
- Han har **tre ögon**.
- Han har **två armar** och **fyra ben**.
- Spöket har **en** rund **näsa**.
- Han har ett brett **leende** och han har **tungan** ut.
- Spöket har **en svans**.
- Spökets **ena öga** är **blått**, det andra **rött** och det tredje **gult**.
- Spökets **armar** är **gröna**.
- **Två ben** är **svarta** och **två orange**.
- Hans **näsa** är **lila**.
- Hans **mun** och **tunga** är **rosa**.
- Spökets **svans** är **brun**.